

LETNI PROGRAM DELA INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA (IP) ZA LETO 2014

A. SPLOŠNI PODATKI

1. Šifra RO, naslov in vodja infrastrukturnega programa (IP)

Šifra RO	RO izvajalka infrastrukturnega programa
0501	Inštitut za novejšo zgodovino

Šifra IP	Naslov infrastrukturnega programa
IP - 0501	Raziskovalna infrastruktura Slovenskega zgodovinopisja

Šifra (ARRS)	Vodja infrastrukturnega programa
17106	dr. Mojca Šorn

2. Organizacijska/e enota/e izvajanja infrastrukturnega programa

INFRASTRUKTURNI PROGRAM v RO izvaja/jo naslednja/e notranja/e organizacijska/e enota/e (OE) - (t.j. obračunska/e enota/e)

zap.št.	naziv OE	vodja OE
1.	Znanstvenoraziskovalna enota	doc. dr. Damijan Guštin

B. LETNI PROGRAM DELA INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA ZA TEKOČE LETO

1. Opis področja in vsebina infrastrukturnega programa:

Kot je že omenjeno v poročilu o delu RI INZ za leto 2013, programska skupina deluje v skladu z evropskimi smernicami, tako si je za pomembnejše srednjeročne cilje — ti so del dolgoročne vizije programske skupine — zadala postavitev in nadgraditev spletnega sistema slovenskega zgodovinskega, ki bo med drugim omogočal ustvarjanje raziskovalnih podatkov in njihovo uporabo v raziskovalnem okolju (portal Slstory), in postavitev vozlišča nacionalne znanstvene digitalne humanistike (SI-DIH). S pomočjo osveščanja in usposabljanja bosta oba sistema uporabnike/raziskovalce usmerjala k spoznavanju in uporabi novih tehnologij ter izkoriščanju možnosti, ki jih te ponujajo.

V letu 2013 je RI INZ dosegla vse kratkoročne cilje, projekti programske skupine, ki so načrtovani za leto 2014, in so mdr. tudi v skladu z Načrtom razvoja RI 2011-2020 Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, pa so naslednji:

1. Spletni portal slovenskega zgodovinskega Zgodovina Slovenije – Slstory / Mobilni Slstory. Splošno:
  - a. Z nadaljnjim sodelovanjem z raziskovalnima programoma INZ in navezovanjem stikov s slovenskimi in tujimi institucijami, ki se ukvarjajo z zgodovino, bo RI INZ v letu 2014 skrbela za pridobivanje novih gradiv. Po potrebi bo oblikovala nove vsebinske (pod)sklope, ki bodo zainteresiranim javnostim odstirali (najnovejše) dosežke s področja zgodovinskega in zanj.
  - b. Programska skupina RI INZ bo nadaljevala s popolnjenjem slovenskega zgodovinskega indeksa citiranosti (ZIC). Ker se je RI INZ leta 2011 pri vpisovanju v bazo uspešno pridružil INV, v letu 2012 ARS in v letu 2013 Oddelek za muzikologijo FF UL, bodo njeni člani še naprej apelirali na sorodne institucije, naj sodelujejo s svojimi vpisi ali že obstoječimi bazami preko vmesnikov. S tem bi ZIC postal še bolj relevanten, saj bi se nabor serijskih publikacij in monografij močno razširil. To bi pripomoglo k globalni/sistemski uveljavitvi ZIC in hkrati k uveljavitvi avtorjev, ki do sedaj niso bili zajeti v osnovni nabor publikacij, obdelanih v ZIC.
2. Spletni portal slovenskega zgodovinskega Zgodovina Slovenije – Slstory. Projekti:
  - a. Popisi prebivalstva:
    - Po uvozu že pretvorjenih podatkov za popis prebivalstva Novo mesto iz leta 1869 bo izdelan XSLT za pretvorbo podatkov za uvoz PDF datotek. Uvoženi bodo novo skenirani popisi (najmanj zadnja tretjina popisa Ljubljane iz leta 1931). Izdelati bo potrebno še XSLT stile za pretvorbo podatkov o najmanj 20.000 osebah popisa prebivalstva Ljubljane iz leta 1857.
    - Izdelan bo postopek za harmonizacijo že transkribiranih podatkov v skladu s shemo evropskega projekta Mosaic, ki omogoča izmenjavo mikropodatkov na evropski ravni.
    - Izdelana bo dokumentacije (skupaj s shemami) z navodili za vpisovanje podatkov v modul Popisi prebivalstva.
    - Izdelan bo indeks priimkov in imen – zaradi boljše povezljivosti podatkov o osebah iz različnih popisov prebivalstva.
    - Izdelana bo pilotska longitudinalna baza podatkov, v kateri bodo zbrani podatki o osebah iz popisa Ljubljane 1928 in 1931.
  - b. Projekt Šolski listi: v letu 2014 bo uvoženih 937 PDF publikacij šolskih listov iz konca 20. in začetka 30. let 20. stoletja, skupaj z izdelavo XSLT stila za pretvorbo osnovnih metapodatkov v XML, ki je skladen s Slstory shemo.
  - c. Projekt Sejni zapisi: V skladu s pogodbo o sodelovanju z Državnim zborom RS bodo uvoženi novo skenirani letniki sejnih zapisov Skupščine Socialistične republike Slovenije (skupaj s pretvorbo podatkov in avtomatsko izdelavo koledarja sej).
  - d. Fototeka ZAL: V sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Ljubljana bo RI INZ uvozila podatke in slike iz njihove fototeke.
  - e. ePub3: Člani RI INZ bodo nadgradili obstoječe XSLT stile, da bodo zagotovili pretvorbo TEI XML tudi v ePub3 (v skladu s potrebami portala Slstory).

3. SIDIH in DARIAH

a. SIDIH:

V letu 2014 bo RI INZ uskladila metapodatke portala SIstory z metapodatkovno shemo iskalnika SIDIH.

V sodelovanju z RI ZRC SAZU bo:

- še naprej usklajevala potrebe in interese slovenske digitalne humanistične skupnosti,
- vsebinsko nadgrajevala stičišče/pridobivala nove repozitorije,
- organizirala delavnice, osredotočene na tehnične vidike digitalnega sveta; glede na razpoložljiva finančna sredstva bodo k sodelovanju povabljeni tudi partnerji iz tujine (Avstrija, Srbija).

b. DARIAH:

Kljub intenzivnim pripravam se je časovnica, ki naj bi pripeljala do ustanovitve DARIAH-ERIC kot uradno priznane evropske RI in pravne osebe nekoliko raztegnila. Glede na to, da je Francija 9. januarja letos sprožila postopek druge faze prijave Svetu EU, bo ERIC najverjetneje ustanovljen do poletja. Po uradni konsolidaciji bo RI INZ organizirala vseslovensko predstavitev infrastrukture, na katero bodo povabljeni strokovnjaki iz vodstva DARIAH.

Sodelovanje v DARIAH bo v 2014 zahtevalo udeležbo na vsaj 4 sestankih v tujini, ki so predvideni za prvo polovico leta.

4. Standardizacija gradiva: Zbrana gradiva bodo evalvirana, valorizirana, digitalizirana in metapodatkovno standardizirana, za njihovo spletno objavo bodo urejeni avtorsko-pravni vidiki.

5. Vzdrževanje in arhiviranje gradiva ter razvoj programskih sistemov: V letu 2014 bodo z RI še nadalje sodelovali zunanji sodelavci, ki bodo skrbeli za vzdrževanje portalov SIstory in SI-DIH in arhiviranje podatkov, po potrebi pa bodo razvijali spletni sistem, da bo čim bolj primeren za uporabnika in hkrati kompatibilen z nacionalnimi in evropskimi mrežami.

6. Diseminacija: RI INZ bo:

- rezultate dela predstavljala na domačih in tujih posvetih,
- z individualnimi in skupinskimi delavnicami ter strokovnimi članki in poročili o svojem delovanju bo promovirala portal SIstory, nacionalno mrežo SIDIH in evropsko DARIAH,
- z znanstvenimi in strokovnimi prispevki bo pokazala možnosti, ki jih reziskovalcem/uporabnikom ponujajo posamezni vsebinsko-podatkovni moduli (npr. popisi prebivalstva: analiza družinskih struktur; šolski listi: analiza ljubljanskih privatnih in javnih šol).

2. PRIKAZ INFRASTRUKTURNE PODPORE RAZISKOVALNI DEJAVNOSTI¹

¹ Obseg teksta v točkah 2.1. do 2.5. je omejen do 1/2 strani (pisava Times New Roman, velikost črk 11, enojni razmik).

2.1. Prikaz podpore infrastrukturnega programa raziskovalnim programom:

Tudi v letu 2014 bo RI INZ s portalom SIstory in spletiščem SI-DIH nudila vsebinsko, informacijsko in strokovno-tehnično podporo izvajalcem obeh inštitutskih raziskovalnih programov (Idejnopolitični in kulturni pluralizem in monizem na Slovenskem v 20. stoletju (P6-0281), ki ga vodi dr. Jurij Perovšek, in Podobe gospodarske in socialne modernizacije na Slovenskem v 20. stoletju (P6-0208), ki ga vodi dr. Žarko Lazarevič, hkrati bo skrbela za diseminacijo njihovih raziskovalnih rezultatov. Program RI bo zaradi svojega široko zasnovanega koncepta portala in spletišča in odprtega ter prostega dostopa številnih digitalnih in digitaliziranih vsebin nudil podporo tudi programskim skupinam s področja humanistike in družboslovja, s tehnološkega vidika pa tudi vsem nacionalnim IP. Pri vsebinskem doprinosu, ki ima velike raziskovalne potencialne, je potrebno izpostaviti nadaljevanje projekta Popisi prebivalstva, s katerim bo RI INZ vsem zainteresiranim v obdelavo ponudila bogato podatkovno bazo, ki ne bo omogočala le raziskovanja gospodarskih in socialnih strukturnih sprememb in različnih demografskih režimov, temveč tudi sestavljanje življenjskih zgodb posameznikov, družin, rodbin in bo kot taka odlična osnova za vzpostavitev longitudinalne baze podatkov, ki bo zgodovinarjem, demografom, sociologom idr. omogočila odpiranje novih raziskovalnih pristopov pri proučevanju pojavov urbanizacije, rodnostnega obnašanja, poklicnega udejstvovanja, migracij itd. Izpostaviti je potrebno tudi projekt sejni zapisniki Skupščine SRS. To gradivo uporabljajo raziskovalci iz različnih področij, sociologije, politologije, komunikologije, jezikoslovja, psihologije in ne nazadnje zgodovinopisja. RI INZ bo tako v letu 2014 (in še naprej) sukcesivno digitalizirala še neobjavljene zapisnike, s pomočjo čim bolj kvalitetnega OCR ter osnovnega XML bodo raziskovalci dobili optimalnejše možnost iskanja po vsebini sejnih zapisnikov. Za širši krog uporabnikov bo zanimiv projekt Šolski listi: leta 2013 je bila do konca digitalizirana Zbirka šolskih listov iz območja jugoslovanskega dela Slovenije (1928-1941), leta 2014 bo RI INZ to gradivo tudi javno objavila (na portalu SIstory). Zbirka je zaradi svojih statističnih podatkov in obsežnih prilog nepogrešljivi vir za raziskovalce zgodovine šol in šolstva pred drugo svetovno vojno. Podpore raziskovalnim programom pa ne bodo nudile le digitalne in digitalizirane vsebine, dostopne na portalu SIstory in spletišču SI-DIH (spletišču se bodo v 2014 pridružile posamezne zbirke Narodnega muzeja Slovenije), temveč tudi baza podatkov slovenskega zgodovinarskega indeksa citiranosti (ZIC), ki omogoča preverljivost oziroma odmevnost raziskovalnega dela programskih (in projektnih) skupin. RI INZ bo kolegom dveh raziskovalnih programov nudila tehnično pomoč (skeniranje gradiv ipd), vsem zainteresiranim (tudi članom raziskovalnih in IP izven INZ) pa bo v sodelovanju z RI ZRC SAZU individualno ali na tematskih delavnicah pomagala pri reševanju strokovnih in tehničnih vprašanj (avtorsko-pravni vidiki ipd.).

2.2. Prikaz podpore infrastrukturnega programa raziskovalnim projektom:

Na INZ potekajo trije raziskovalni projekti: J6—4132 Zgodovina upravnih meja in mejnosti: slovensko-hrvaška meja 1800-1991, INZ, FF UL in INV, dr. Marko Zajc; J6—3634 Položaj in vloga Slovenije v jugoslovanski državi po drugi svetovni vojni (1945-1991), dr. Zdenko Čepič; J6—4017 (A) Strategije in prakse energentske oskrbe v Sloveniji, dr. Žarko Lazarević.

RI INZ bo izvajalcem raziskovalnih projektov nudila podporo kot pod točko 2.1. (digitalne in digitalizirane vsebine na portalu Slstory in spletišču SI-DIH, ZIC, diseminacija, tehnično-strokovna pomoč).

2.3. Prikaz podpore infrastrukturnega programa razvojnim programom in projektom:

Na matični inštituciji in ustanovah s področja humanistike, s katerimi RI INZ sodeluje, razvojni programi in projekti ne potekajo, vendar portal Zgodovina Slovenije - Slstory v nacionalnem digitalnem prostoru zaradi več tehnološko naprednih (vsebinskih) projektov predstavlja primer modernega informacijsko komunikacijskega sistema, ki bo omogočal celo ustvarjanje raziskovalnih podatkov in njihovo uporabo v raziskovalnem okolju (projekti Popisi prebivalstva in vzpostavitev longitudinalne baze podatkov, Sejni zapisniki Skupščine Socialistične RS kot osnova za vzpostavitev semantičnega spleta oz. vzpostavitev možnosti t. i. rudarjenja po besedilnih korpusih).

2.4. Prikaz podpore infrastrukturnega programa državnim in drugim vladnim organom ali resorjem pri izvajanju njihove službe

Z vsebinskim in programskim nadgrajevanjem bo RI INZ nudila podporo s:

1. portalom Zgodovina Slovenije - Slstory:

- baza podatkov Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju RS med 2. sv. vojno in neposredno po njej: podatki bodo predmet zgodovinskih in viktimoloških raziskav in poizvedb upravnih organov. Objava baze bo organom javne uprave nudila oporo pri izvajanju Zakona o žrtvah vojnega nasilja in Zakona o popravi krivic, kot tudi pri izvajanju Zakona o dopolnitvah Zakona o matičnih knjigah, natančneje pri vodenju postopkov ugotovitve in naknadnega vpisa smrti v matično knjigo umrlih.

- podatkovna baza ZIC: popolnjevanje bo nujno za ugotavljanje frekvence citiranosti posameznega avtorja, ki se uveljavlja kot eno od meril pri ocenjevanju kakovosti oziroma odmevnosti njegovega opravljenega raziskovalnega dela. Relevantna je in bo za raziskovalce, znanstvene inštitucije in vladne organe, ki oblikujejo znanstveno politiko, pomemben pa je tudi v evropskem prostoru, saj omogoča identifikacijo mednarodnih del, ki jih citirajo slovenski avtorji.

- projekt digitalizacije Sejnih zapisnikov Skupščine SRS: RI INZ bo digitalizirala gradivo DZ RS. S tem bo gradivu hrama demokracije omogočen trajnejši zapis in spletna objava/diseminacija v najširšem možnem smislu ter hramba po najmodernejših standardih. V zadnjih letih se namreč v vedno več demokratičnih državah na spletu javno objavljajo podatki (open data), ki so jih ustvarile različne državne in javne službe. S tem naj bi se povečala preglednost delovanja ustanov javnega sektorja, s ponovno uporabo javno financiranih podatkov pa naj bi se spodbujala gospodarska rast.

- projekt digitalizacije gradiva Zgodovinskega arhiva Ljubljana (popisi), na osnovi katerega RI INZ gradi modul Popisi prebivalstva (ki bo omogočal ustvarjanje raziskovalnih podatkov in njihovo uporabo v raziskovalnem okolju; več pod 1. in 2.1.). Z vzpostavitvijo tega pionirskega spletnega sistema bo RI INZ v trendu z evropskimi smernicami za e-humanistiko (DARIAH), ki digitalizacijo tovrstnih gradiv razumejo kot prilagajanje kulturne dediščine novim medijem, splošno priznani tehnološki platformi in najnovejšim standardom, hkrati pa bo v sozvočju z nacionalnimi inštitucijami s področja kulture oziroma arhivskimi ustanovami, ki digitalizacijo vrednotijo tudi kot zaščito in hrambo dediščine.

2. Ker je v Sloveniji zaščita avtorskih pravic v digitalnem svetu še slabo poznano polje, bo RI INZ vse sodelujoče v procesu izgradnje Slstory in SI-DIH ter druge zainteresirane - tudi s področja vladnih organov/resorjev - še naprej ozaveščala s to tematiko in jim nudila čim širšo oporo pri samem izobraževanju (organizacija delavnic), hkrati pa bo organizirala delavnice, osredotočene na tehnične vprašanja iz sveta digitalne humanistike.

2.5. Pomen vsebine infrastrukturnega programa za raziskovalno dejavnost in druge uporabnike z vidika ekonomičnosti in tehnološke sodobnosti

Spletni portal Slstory in iskalnik SI-DIH, ki se razvijata pod okriljem RI INZ, bosta tudi v letu 2014 omogočala hiter in enostaven dostop do raznovrstnega prosto in odprto dostopnega verificiranega digitalnega in digitaliziranega gradiva/podatkov. Obstoječa konceptualizacija vsebin in informacij bo z vidika ekonomičnosti (ki ne zajema zgolj principa hitreje in bolje, temveč tudi ceneje!) in tehnološke sodobnosti velikega pomena tako za raziskovalno, strokovno in laično dejavnost - uporabnike (hitrejši/cenejši dostop do gradiva), kot tudi za ustanove, ki gradivo hranijo/ustvarjajo (manjša obremenitev analognega gradiva/ohranjenost). Poleg znanstvenih in strokovnih serijskih publikacij in monografij s področja zgodovine/humanistike/družboslovja, bodo na spletu dostopne številne baze podatkov, širok nabor tiskanih virov, arhivske zbirke in tudi baze podatkov, postavljene na osnovi le-teh, mdr.: Popisi prebivalstva (v okviru katerega bo mogoče ustvarjati (raziskovalne) podatke in jih dalje reinterpreterirati v raziskovalnem okolju), ki je z vidika ekonomičnosti ter tehnološke sodobnosti zelo napredna. Na portalu Slstory velja izpostaviti še bazo Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju RS med drugo svetovno vojno in neposredno po njej, ki bo mesečno ažurirana služila kot vir za znanstveno delo in hkrati predmet poizvedb upravnih organov (več pod 2.4.), katerim bo na daljavo nudila možnost lažjega in hitrejšega preverjanja oziroma poizvedovanja za potrebe upravnih postopkov. Z vidika tehnološke sodobnosti je potrebno izpostaviti projekt Šolski listi iz območja jugoslovanskega dela Slovenije (1928-1941). Z objavo na portalu Slstory in z indeksacijo metapodatkov o imenu ter kraju šole bodo ti viri v prvi vrsti lažje in hitreje dosegljivi raziskovalcev ter ostali zainteresirani javnosti (učitelji in učenci sedanjih šol). Obenem pa bodo s pomočjo geokodiranja krajev ti metapodatki vizualizirani in preko geonames.org in dbpedia.org identifikacijskih oznak povezane z ostalimi podatki semantičnega spleta. Javno dostopni bodo slikovne galerije, e-razstavi v slovenskem in angleškem jeziku, video posnetki nacionalnih in mednarodnih simpozijev, okroglih miz, predavanj, ki bodo brezplačno in popolnoma prosto ter odprto dostopni na ogled obiskovalcem s celega sveta. RI INZ s parametri ekonomičnosti in tehnološke sodobnosti vrednoti tudi Zgodovinarski indeks citiranosti, ki bo omogočal dostop do javne objave verificiranih podatkov o citiranosti. Z njegovo nadgraditvijo v letu 2011 je RI INZ omogočila oddaljeni dostop oziroma je podala možnost vnašanja v citatno bazo na daljavo (projektu so do leta 2013 pridružile že tri ustanove).

Rezultati, ki se bodo nanašali na ekonomičnost, bodo povsem konkretni: RI INZ bo realizirala prošnje in sugestije partnerjev in uporabnikov glede skeniranja in spletne objave gradiv (npr.: Oddelka za zgodovino FF UL: Zbirke zgodovinskega časopisa in del gradiva kranjskega deželnega zbora), nadalje pa bo v imenu nacionalne humanistike del finančnih sredstev namenila organizaciji delavnic na aktualne (strokovne) teme.

3.2. Opis tehnološke zahtevnosti infrastrukturne dejavnosti in prispevka k izkoriščenosti raziskovalne in informacijske opreme ter infrastrukture RO: ³

1. Portal Slstory in njegova mobilna inačica: poleg vsebinske nadgradnje bodo v okviru portala potekali najmanj naslednji (vsebinsko-tehnološki) projekti:

- Popisi prebivalstva: Po uvozu že pretvorjenih podatkov za popis preb. Novo mesto bo izdelan XSLT za pretvorbo podatkov za uvoz PDF datotek. Uvoženi bodo novo skenirani popisi. Izdelani bodo XSLT stili za pretvorbo podatkov o 20.000 osebah popisa preb. Ljubljane iz 1857; postopek za harmonizacijo že transkribiranih podatkov v skladu s shemo projekta Mosaic, ki omogoča izmenjavo mikropodatkov na ev. ravni; indeks priimkov in imen – zaradi boljše povezljivosti podatkov o osebah iz različnih popisov. Izdelana bo pilotska longitudinalna baza podatkov s podatki o osebah iz popisa Ljubljane 1928 in 1931.
- Projekt šolski listi: v letu 2014 bo uvoženih 937 PDF publikacij šolskih listov iz konca 20. in začetka 30. let 20. st., skupaj z izdelavo XSLT stila za pretvorbo osnovnih metapodatkov v XML, ki je skladen s Slstory shemo.
- Projekt Sejni zapisi: V skladu s pogodbo o sodelovanju z DZ RS bodo uvoženi novo skenirani letniki sejnih zapisov Skupščine SRS (skupaj s pretvorbo podatkov in avtomatsko izdelavo koledarja sej).
- Projekt ePub3: Člani RI INZ bodo nadgradili obstoječe XSLT stile, da bodo zagotovili pretvorbo TEI XML tudi v ePub3.

Portal Slstory, ki je postavljen na Apache in PHP arhitekturi ter MySQL bazi, je narejen modularno in je zato dodajanje funkcionalnih rešitev časovno neomejeno. Portal bo omogočal enostavno in pregledno uporabo po posameznih vsebinskih sklopih in podsklopih, hitro, stabilno in popolno delovanje sistema ter bo nudil kvalitetno uporabniško in administracijsko izkušnjo. Večje nadgradnje v 2014 niso predvidene, saj je bilo v letu 2013 nadgrajeno okolje za delovanje Slstory spletnega mesta. V letu 2013 je potekalo tudi delo na Slstory virtualni instanci (diskovno polje je bilo povečano na 300 GB in delovni spomin na 1 GB) – po potrebi bo RI za povečanje poskrbela tudi v letu 2014.

2. Razvoj spletišča SI-DIH:

bo gravitiral v smeri tehnične nadgradnje poenotene nacionalne digitalne infrastrukture za humanistiko in umetnost. Spletišče SIDIH deluje kot agregator, ki metapodatke zajema po protokolu OAI-PMH, pri čemer uporablja prilagojeno OAI Dublin Core shemo. V leti 2014 RI INZ načrtuje nadgradnjo agregatorja, pri katerem bo izboljšano selektivno zajemanje podatkov v elementu setSpec in dodatne metapodatke o pridruženih repozitorijih v elementu about. Obstoječo aplikacijo za avtomatičen zajem podatkov (harvester), ki temelji na osnovni Python knjižnici, se bo programsko nadgradilo in nadomestilo z novo odprto kodno aplikacijo. V letu 2014 bodo z RI INZ še nadalje sodelovali zunanji sodelavci, ki bodo skrbeli za nemoteno delovanje in vzdrževanje portala Slstory in spletišča SI-DIH ter arhiviranje podatkov: optimizirali bodo portalove strani za hitrejše delovanje oziroma za delovanje v novejših brskalnikih, vzdrževali bodo web strežnik in baze podatkov, posodabljali bodo programsko opremo operacijskega sistema (update, patch), dnevno bodo izvajali backup podatkov na zunanji strežnik, sekundarno arhiviranje strežnika pa bosta zagotavljala virtualna strežnika na Amazonu in Arnesu. Raziskovalna in informacijska oprema bo v letu 2014 100 % izkoriščena.

4. PRIKAZ SODELOVANJA Z UPORABNIKI IN DRUGIMI INFRASTRUKTURNIMI PROGRAMI TER POVEZANOSTI V RAZLIČNA INFRASTRUKTURNA OMREŽJA:⁴

³ Obseg teksta v tej točki je omejen do 1/2 strani (pisava Times New Roman, velikost črk 11, enojni razmik).

⁴ Obseg teksta v tej točki je omejen do obsega 1 strani (pisava Times New Roman, velikost črk 11, enojni razmik).

4.1. Načrtovana podpora raziskovalno-razvojne dejavnosti drugih RO in JRO (uporabniki)

RI INZ bo v letu 2014 s svojo dejavnostjo nudila podporo številnim RO in JRO.

A. S portalom SIstory bo nudila vsebinsko, analitično in informacijsko podporo ne le izvajalcem programov in projektov na INZ (več pod 2.1. in 2.2.), temveč bo zaradi široko zasnovanega koncepta in sodelovanja ter enostavnega, hitrega, prostega in odprtega dostopa v enaki meri nudila podporo tudi programskim/projektnim skupinam ostalih (raziskovalnih) inštitucij s področja humanistike idr.

1. Širok in bogat nabor digitalnih in digitaliziranih gradiv za portal (razviden je iz točke 1. poročila o delu RI INZ v letu 2013) izkazuje sodelovanje RI INZ z raziskovalci matične inštitucije ter z različnimi raziskovalnimi organizacijami in drugimi inštitucijami lokalnega, nacionalnega, mednarodnega prostora, ki se ukvarjajo z zgodovinopisjem, zgodovino oziroma s poukom le te, mdr. FF UL, FDV UL, INV, ARS, ZAL, DZ RS in številnimi drugimi. Rezultat interakcije bo poleg objave nekaterih digitalnih vsebin tudi digitalizacija in spletna objava raznolikih gradiv, ki bodo zaradi vzpostavljenega nabornega bazena pokrivala potrebe slovenskih raziskovalcev s področja zgodovinopisja, humanistike in družboslovja.

2. Podporo raziskovalcem/raziskovalnim programom/projektom bo nudila tudi podatkovna baza Zgodovinarski indeks citiranosti, ki bo še nadalje omogočala preverljivost oziroma odmevnost raziskovalnega dela raziskovalcev/programskih skupin.

B. Vsebinsko, analitično in informacijsko podporo bo RI INZ uporabnikom oz. programskim in projektnim raziskovalnim skupinam pri njihovem delu nudila s spletiščem SI-DIH. Portal SIstory in spletišče SI-DIH bosta zaradi svojega široko zasnovanega koncepta in odprtega ter brezplačnega dostopa podpirala najmanj naslednje programske skupine: P6-0052 (A) Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti, ZRC SAZU; P6-0272 (B) Sredozemlje in Slovenija, ZRS UPR; P6-0038 (A) Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju, ZRC SAZU; P6-0235 (A) Slovenska zgodovina, FF UL; P6-0061 (B) Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru, ZRC SAZU; P5-0136 (C) Politološke raziskave, FDV UL; I0-0031 ( ) Naravna in kulturna dediščina, ZRC SAZU; I0-0015 ( ) Knjižnica in dokumentacija, IK PF UL; I0-0045 ( ) Infrastrukturni program Fakultete za medije - zbiranje, vodenje in arhiviranje podatkov o medijski pismenosti, Fakulteta za medije; I0-0035 ( ) Infrastrukturna skupina Univerze na Primorskem, UP; P6-0341 (A) Humanistika in smisel humanosti v vidikih zgodovinskosti in sodobnosti, INR; P6-0101 (B) Geografija Slovenije, ZRC SAZU; P6-0252 (A) Filozofske raziskave, FF UL; I0-0023 ( ) Arhiv družboslovnih podatkov; P6-0138 (A) Preteklost severovzhodne Slovenije in sosednjih pokrajin Avstrije, Madžarske in Hrvaške, FF UM; P6-0380 (A) Nasilje komunističnega totalitarizma v Sloveniji 1941-1990, SNCR; P5-0070 (B) Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva v kontekstu raziskovanja migracij, ZRC SAZU; P5-0363 (A) Demokracija in razvoj, FUDŠ. projektne skupine: J7—3629 Svoboda govora v zgodovinskih, humanističnih in družbenih vidikih, INR Ljubljana in ZRS UPR Koper; J5-3616 (A) Preoblikovanje obrambnih politik v sodobnem varnostnem okolju (temeljni raziskovalni projekt), FDV UL; J6-3605 (B) Evropske multikulturne regije med družbeno-prostorsko konvergenco in divergenco, ZRS UPR; Z5-3680 (A) Evaluacija stanja in razvojne perspektive slovenske narodne manjšine v Italiji. (podoktorski raziskovalni projekt), INV; J6-3619 (B) Analize materialne kulture primorskih mest - preučevanje dinamike gospodarskih, družbenih in urbanističnih razvojnih procesov, ZRS UPR; J6-3627 (A) (Pre)oblikovanje spomina na prelomna obdobja v slovenski zgodovini 20. stoletja, ZRC SAZU, UNG; J6-4019 (A) Vodilni humanisti slovenskega prostora med 16. in sredo 19. stoletja ter njihovo socialno in kulturno okolje, ZRC SAZU, INZ, IJS; J6-4257 (A) Vloga ženskih migracij in migrantk v konstrukciji slovenske nacionalne identitete od nacionalne do postnacionalne dobe: primerjalni slovenski, evropski in globalni vidiki, PI, FF UL, UNG, ZRC SAZU; J5-4130 (A) Varstvo manjšin in manjšinske pravice kot dejavniki integracije in upravljanja različnosti: Študija primerov in primerjalna študija držav srednje in jugovzhodne Evrope, INV, ZRS UPR; J6-4112 (B) Slovenci v jugoslovanski diplomaciji in v zunanjepolitičnem delovanju 1941-1980: Odprta vprašanja in raziskovalne perspektive, INR, ZRS UPR; J5-4200 (A) Poklicne migracije Slovencev v prostor nekdanje Jugoslavije: Od naseljencev do transmigrantov, ZRC SAZU, INV; J6-4301 (A) Multikulturna dediščina in

nacionalna država: primeri Prekmurja, Bele krajine in Primorske, UNG, ZRC SAZU; Z6-4317 (A) Breme preteklosti. Sobivanje prebivalstva na Obali v luči formiranja povojne Jugoslavije, UP FHŠ; Z6-4196 (A) Kulturna dediščina medij za vzpostavljanje trajnostnega razvoja v lokalnem prostoru, ZRC SAZU; N6-0010 (B) Balkan Borderlands - Balkanske meje: nasilje, konflikti in sodelovanje, ZRS UPR; J5-5551 (C) Obmejni fašizem - socialna in kulturna zgodovina fašizma na Primorskem, ZRS UPR, INZ; L6-5555 (C) Moč malih istrskih mest (14. do 18. stoletje), ZRS UPR, INR, ZRC SAZU in J6-5558 (B) Junaki in slavne osebnosti v Sloveniji in Srednji Evropi, FF UL, ZRC SAZU. Skladno s programom razvoja bo v okviru SI-DIH poleg objavljanja izvirnih in tujih tehnično-vsebinskih prispevkov potekala serija delavnic o metapodatkovnih standardih, identifikatorjih, avtorskem pravu idr.

4.2. Sodelovanje z drugimi infrastrukturnimi programi in omrežji v Republiki Sloveniji:

RI INZ bo sodelovanje z drugimi IP in omrežji razvijala v vsaj dveh projektih:

1. Projektu (nadgradnje) nacionalne digitalne infrastrukture za humanistiko in umetnosti oziroma spletišču SI-DIH, ki ga kot partner DARIAH - Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities uresničuje v sodelovanju z ZRC SAZU. Skladno s programom razvoja bo v okviru SI-DIH poleg objavljanja izvirnih in tujih tehnično-vsebinskih prispevkov potekala serija delavnic o metapodatkovnih standardih, identifikatorjih, avtorskem pravu idr. RI INZ in ZRC SAZU bosta na delavnice poskušali pritegniti tudi tuje sogovornike, predvsem iz okvira avstrijskih delov DARIAH. V drugi polovici leta 2014 načrtujeta širšo predstavitev dejavnosti DARIAH, na katero bodo povabljeni ključni sogovorniki iz vodstva DARIAH-ERIC.

2. Zgodovina Slovenije - Slstory: Pri oblikovanju vsebinske in tehnološke politike portala Slstory bo RI INZ še naprej sodelovala s številnimi partnerji, ki se ukvarjajo z zgodovinpisjem, zgodovino ter s poukom le te, oziroma z njihovimi sodelavci, zadolženimi za digitalno infrastrukturo/infrastrukturnimi programi, mdr. z Arhivom družboslovnih podatkov (FDV), Digitalno knjižnico Pedagoškega inštituta, Slovenskim biografskim leksikonom (ZRC SAZU), idr., predvsem z Državnim zborom RS in Zgodovinskim arhivom Ljubljana (projekta Popisi prebivalstva in ZgodovinaLJ).

Eden od izkazov sodelovanja z ostalimi IP/omrežji v RS bo projekt, ki ga je RI INZ vzpostavila leta 2011 - pilotski projekt oddaljenega dostopa do baze Zgodovinarski indeks citiranosti, v katerem bodo tudi v letošnjem letu sodelovali Inštitut za narodnostna vprašanja, Arhiv Republike Slovenije in Oddelek za muzikologijo FF UL. RI INZ bo apelirala na potencialne sodelujoče, naj se priključijo vnašanju v citatno bazo preko administracijskega vmesnika, saj stremi k temu, da bi se nabor serijskih publikacij in monografij, ki so v ZIC citirane, razširil z avtorji, ki do sedaj niso bili zajeti v osnovni nabor publikacij.

4.3. Podpora sodelovanju pri mednarodnih infrastrukturnih projektih:

Kljub intenzivnim pripravam se je časovnica, ki naj bi pripeljala do ustanovitve DARIAH-ERIC kot uradno priznane evropske RI in pravne osebe, nekoliko raztegnila. Glede na to, da je Francija 9. januarja 2014 sprožila postopek druge faze prijave Svetu EU, bo ERIC najverjetneje ustanovljen do poletja letošnjega leta. Po uradni konsolidaciji bo RI INZ organizirala vseslovensko predstavitev infrastrukture, na katero bodo povabljeni strokovnjaki iz vodstva DARIAH. Skladno s programom razvoja bo v okviru SI-DIH poleg objavljanja izvirnih in tujih tehnično-vsebinskih prispevkov potekala serija delavnic o metapodatkovnih standardih, identifikatorjih, avtorskem pravu idr. RI INZ in ZRC SAZU bosta na delavnice poskušali pritegniti tudi tuje sogovornike, predvsem iz okvira nemških in avstrijskih delov DARIAH. V letu 2014 bo delovanje na evropskem nivoju še bolj intenzivno kot v lanskem letu (sodelovanje v DARIAH bo v 2014 zahtevalo udeležbo na vsaj 4 sestankih v tujini, ki so predvideni za prvo polovico leta), kar bo zahtevalo več stroškov za udeležbo na konferencah v tujini.

C. IZJAVE POROČEVALCA

Podpisani na tem poročilu oziroma predlogu izjavljamo, da:

- so vsi podatki v poročilu v elektronski obliki identični podatkom v poročilu v pisni obliki;
- se strinjamo z obdelavo podatkov, povezanih z izvajanjem infrastrukturnega programa v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov ter obdelavo teh podatkov za evidenco ARRS.

Kraj in datum:

Ljubljana, 24. 2. 2014

PODPISI:

Vodja infrastrukturnega programa:

Ime in priimek:
dr. Mojca Šorn

Podpis: _____

Zastopnik oz. pooblaščenka oseba

JRO in/ali koncesionarjev:

Ime in priimek:
doc. dr. Damijan Guštin

Podpis: _____

ŽIG